

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apácza-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 80 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vülékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra . . . 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

Mégis csak igaz, hogy nagy az öröm . . .

Mégis csak igaz, hogy az egyházpolitikai törvények kihirdetése országszerte nagy örömet okozott — t. i. izraelita polgártársainknál. Nemes versenynyel sietnek a magyar kormányra fontos törvények életbeléptetése körül támogatni.

Bizonyára nem a véletlennek kell tulajdonítanunk, hogy azok, kik a nemzeti színű övet, a drótrostélyzattal ellátott esinos kihirdetési táblákat, a polgári tisztviselő hivatali szobájának butorait, no meg a nyomtatványokat is szállítani fogják, mind izraeliták. Valóságos egyházpolitikai ipar.

Csak nemrég rámutattunk a »Pester Lloyd« indiskréciójára, melyet ez az életbeléptetési rendeletek publikálása kívül elkövetett.

Ez is abból a határtalan örömből fakadt, mely a Lloydékat ezen nagy vívmány fölött eltöltötte.

Ime rajtuk beteljesedett az a hitetlennek hangzó mondás: ha a hegy nem jön Mohammedhez, Mohammed megy el a hegyhez.

De azért még is furcsa az, hogy itt a tulnyomó többség adja be a derekát egy, az igaz hogy lármázni tudó kisebbség előtt.

Azt mondják, ez sokkal jobb, mintha megfordítva történt volna meg, mert így meg van az egyesülés lehetősége nélkül, hogy az illető hitét, apáinak hitét elhagyni kényszerülne.

De ez egyszerűen nem áll, először mért nem, mert a józan ész és a természet törvényével ellenkezik, hogy a többség hajoljon meg a kisebbség előtt; másodsor, mert az igazi orthodox zsidó ép úgy irtózik a kereszténnyel való, mint az igazi keresztény a zsidóval való házasságkötéstől; harmadszor meg azért, mert az tagadhatatlan világtörténelmi tény marad, hogy a Krisztus erkölcsstana lényeges haladást jelzett az emberi nem

művelődés történelem, amely igazságtól áthatva a magyar királyság alapítója, Szent István király is Magyarországot keresztény alapra fektette és ezen alapon hazánk a polgári házasságnak még leglelkesebb hívei és előharcosai sem jósolhatják meg a második ezredévre vonatkozólag, mert a keresztény házasságnak van multja, a polgári házasságnak pedig nincs.

De vegyük végre a szigorúan katolikus szempontot.

A polgári házasság mellett katolikus ember nem maradhat katolikusnak, ha nem kereszténnyel házasságra lép, nem törölt s el nem törölhető katolikus házassági jog szerint keresztény és nem keresztény között, nem jöhet létre érvényes házasság.

Tehát a zsidó egyénnel polgári házasságot kötő katolikus semmi szín alatt sem számíthat arra, hogy frigyét utóbb az egyház is megáldja, sőt kénytelen mindig azt hallani, hogy az egyház parancsának negligálása miatt már is kiközösítette maga magát a katolikus egyházból; hogy tehát e szüntelen kedély zaklatás elől meneküljön, nincs egyéb hátra, mint formailag is kilépni az egyház kötelékéből.

Ez pedig mit bizonyít?

Hogy nem áll az, mintha a polgári házasság a hitbuzgóságot emelni fogná, vagy pedig a vegyes valláson lévőknek lehetővé tenné azt, hogy mindegyik vallása megtartása mellett köthet — zsidóval is — házasságot.

S hogy az sem áll, mintha a polgári házasság következtében a zsidóság (sok százezer polgártársunk, mint a hogy a félhivatalos mondogatni szereti) be fog majd olvadni a keresztény társadalomba, hanem ép ellenkezőleg a keresztények lesznek zsidókká, mert keresztények nem maradhatnak, ha zsidó házasságot kötnek, — s így mindenképen a zsidóság nyer.

—o—

Miniszterek Ischlben.

A királyi nyaraló helyén Ischlben a közel napokban összegyűlnek Magyarország és Ausztria miniszterei és vezető államférfiai. Bánffy Dezső báró miniszterelnök tegnapelőtt délután, Jósika Samu báró, ő felsége személye körüli miniszter pediy este odaérkeztek és a »Goldenes Kreuz« fogadóban szálltak meg.

Az osztrák kormányfőnök, Kiermansegg gróf, Kállay közös pénzügyminiszter is most Ischlben időznek, hogy király ő felségének a folyó ügyekről jelentést tegyenek. Tekintettel a román királyi párnak már legközelebbi időre várt látogatására, Goluchovszki gróf külügyminisztert is várják Ischlbe, aki ez alkalommal valószínűleg Hohenlohe herceg német birodalmi kancellár is fog találkozni. A német birodalmi kancellár ugyan Ausseeban üdül, de a román királyi pár tiszteletére rendezendő ünnepekre valószínűleg átjön Ischlbe.

Az Agliardi-Bánffy ügy.

Laptársunk a »Nemzeti Újság« azon tényét, melyet lapunk tegnapi táviratai sorában közöltünk, hogy a trencsényi famozus körirat Győrött is megbukott a következő kommentárral kíséri:

Az a politika szédelés, melyre a kormány az Agliardi-ügyet használta fel, úgy látszik felnyitotta a józanabb törvényhatóságok szeméit. Győrmege is követte Mosony példáját s nem tartotta helyén levőnek, hogy a miniszterelnöknek ebben az ügyben követett magatartásáért bizalmat szavazzon.

Komikusabb dolog ily bizalomnyilvánításnál alig is képzelhető, mikor sem az a jegyzék nem ment el Rómába, melylyel báró Bánffy Dezső ismételtlen hivalkodott, sem a nuncziust nem látjuk helyéről távozni, sőt egyre-másra olvassuk azokat a köszönő leveleket, melyekben Agliardi a miniszterelnök »kellemetlenkedése« miatt hozzá intézett üdvözlő iratokra tüntetőleg válaszol.

Ez a helyzet az, mely a magyar miniszterelnöki állás tekintélyének sérelmével jár, főleg mikor azt látjuk, hogy Bánffy úr tanácsosabbnak tartja a saját becses személye érdekében tünni azt.

Ily körülmények között az a törvényhatóság, melyet a politikai fanatizmus annyira visz, hogy bizalmat szavaz a kormányelnöknek ezekért a mélyen megalázó állapotokért, legfőlebb neveltségessé teszi magát.

A kultuszminiszterium budgetje és új beosztása.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter most fejezte be a vezetése alatt álló miniszterium jövő évi költségelirányzatának tárgyalását a pénzügyminiszteriummal. A költ-

ségvetés megállapításánál első sorban az volt döntő, hogy a helyzet reális legyen és hogy az évről-évre ismétlődő tételatlépések mellőztesenek, továbbá az intézmények fejlődésével járó nagyobb költségek fedezetet találjanak és hogy az elkerülhetetlenül szükséges új alkotásokat is életbe lehessen léptetni. Formailag is lényeges változáson ment át a budget, biztosítva a könnyű áttekinthetést. Lényeges átalakuláson ment keresztül a minisztérium személyzeti és ügybeosztása is. Wlassics az eddigi öt osztály helyett tizenkét osztályt szervez. Az egyházi osztályok az első az új beosztásban, azután következnek a művészeti és tanügyi osztályok, az emberbaráti intézmények új ügyosztálya, végre az alapítványi jogi és gazdasági osztályok. Új osztályban látják el a tanítói nyugdíj-ügyeket is. A népneveléssel foglalkozó ügyosztály három alosztályba oszlik külön-külön főnökkel és önálló hatáskörrel. A miniszter a napokban megbizta Molnár Viktor osztálytanácsost, hogy a külföldre menjen az ottani tanügyi és különösen a központi igazgatás tanulmányozására. E tanulmányutal a miniszternek az a célja, hogy a tanügyi igazgatás lassúságán és rendszertelenségén segítsen.

A helyi érdekű és községi vasutak új törvényhozási szabályozása.

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter a helyi érdekű vasutakra vonatkozó törvényeket a változott viszonyokhoz s az időközben szerzett tapasztalokhoz képest módosítani és kiegészíteni, a városi és községi közúti vasutak, úgy szintén az alsóbb rangú, úgy mint bányai-, ipar-, erdei-, mezei stb. vasutak engedélyezésére, építése és üzlete körül követendő eljárást pedig szerves vonatkozó törvényjavaslatok kidolgozásával Mándy Lajos miniszteri tanácsost bizta meg, a ki közelebb külföldi tanulmányutra indul, hogy a külföldi törvényhozás e nemű alkotásainak eredményeit a gyakorlatban közvetlenül szemügyre vehesse.

Lapszemle.

Budapest, 1895. aug. 2.

A **Magyar Állam** Passiva asszisztencia és positive eljáró pap című cikkében azt fejtegeti, hogy a passiva asszisztencia eddigi alakja szükséges volt a vegyesházasságok iránt kifejezendő helytelenítés föltüntetésére s így a papnak a minimumra kellett szorítkoznia. De midőn a pap ártatlan hűvel áll szemben s nem ellenök, hanem a pogány tör-

vénnyel szemben foglal állást; — akkor kötelek in favorem a lehető maximumot elérni hűvel megnyugtatóra és az egyházi elv megmentésére.

A **Hazánk** a közoktatásügyi minisztérium reformjáról cikkeznek, s kritizálja a Wlassics eddigi működését, melyet nem igen fényesnek, sőt egyenesnek károsnak tart.

A **Magyarország** a Pester Lloyd cikket bírálván, úgy találja, hogy az a türelem, mely elnézi, hogy Magyarország fővárosában egy német lap ilyesmit mondhat szemébe a magyarságnak: ez a hűlye előítélet.

A **Budapesti Hirlap** dicséri a közoktatásügyi miniszter eljárását, hogy a német nyelv tanítását megszüntette a budapesti községi elemi iskolák s azt kívánja, hogy küszöböljék ki a német nyelvet a középiskolákból is.

A **Nemzet** azt írja, hogy azok a kinevezések, melyeknek közlését tegnap kezdte meg a hivatalos lap, arról tesznek tanubizonyságot, hogy a belügyminiszter, valamint a kerületi felügyelők, úgy az egyes állami anyakönyvvezetők kiválasztásánál minden más, illetéktelen befolyásolást, aggályos szempontot mellőzve, szigorúan a tényleges czélszerűség, gyakorlati kivitel legfőbb közérdeke által vezéreltette magát.

Az **Egyetértés** örömet fejez ki a felett, hogy Wlassics a főváros községi elemi népiszkoláiban a német nyelvet mint rendes tantárgyat kiküszöbölte s kikel a P. L. ellen, mely a miniszter ezen tettét rosszalja.

A **Nemzeti Ujság** védelmezi az Apponyi által követett politikát, az egyházpolitikai törvényekre vonatkozólag s a Castelarival hasonlítja össze eddigi politikai működését.

A **Pesti Napló** a balkán politikai viszonyoknak az osztrák magyar monarchia érdekeit érintő részéről cikkeznek s elítéli a Kálnokinak Bulgáriával szemben tanusított magatartását.

A **Magyar Hirlap** Bulgáriával foglalkozik s oroszország politikáját ismerteti, melynek czélja Bulgáriát teljesen occupálni.

A **Pesti Hirlap** az angol és francia választások eredményével foglalkozik s kifejti mindegyiknek nagy politikai fontosságát.

A nemzetiségek szövetsége.

Nagyvárad, aug. 2.

A hazai és nem hazai szerb és román sajtó immár a lánggal és tüllel dolgozó igaztás terére lépett az augusztus tizediki nemzetiségi kongresszus érdekében. A Zasztava már az ifjuságot biztatja, hogy az is közös nagygyűlést tartson; a hajdani csöndes Branik most szintén azt a nótát fujja, a melyet a Zasztava. Hasonlóképp ír a zimonyi ujság, a Novo Vreme is. A romániai sajtó egyik lapja, a Lupta pedig nemzetiségi szempontból nagyon vigyázatlanul, de őszintén hirdeti, hogy ez a szövetség nem jelent kevesebbet, mint a dualizmus megbontását, s Ausztriában úgy, mint Magyarországon a nemzetiségek födorativ uralmának a megteremtését. És fölhívja ez a román ujság ennek a czélnek a szolgálatára Románia kormányát.

A romániai sajtó, eleinte hidegen fogadta a kongresszus eszméjét, de — a büntetés elől megszökött Popovics Aurél, Brote és Albini elkezdtek házalni a bukaresti ujságoknál s igyekeztek ott hangulatot csinálni a kongresszus érdekében. E házalás eredményeül a Romanul és Lupta irtak cikkelyeket a dologról s iparkodtak a tartózkodó romániai közvéleményt az ügynek megnyerni. A Lupta a többek közt így ír: Attól a pillanattól fogva, hogy Magyarország nemzetiségeinek egyesülése hivatalosan köztudomásúvá lett, az osztrák-magyar dualizmust megsemmisülnék kell tekinteni. A romániai radikálisok vezére G. Paun két év előtt a szenátusban tartott beszédében kimutatta, hogy a dualizmus előbb-utóbb kénytelen lesz átengedni helyét egy oly konfederációnak, melyben az osztrák-magyar monarchia minden népe élvezhesse az őt megillető teljes jogokat.

Mostanság a szláv veszedelem fenyeget, ezt pedig nem lehet másként elhárítani, mint ha idejekorán meghiusítjuk Oroszország terjeszkedési terveit. Ma Bulgáriában oly konfliktus támadt, melyet Európa elé kell hozni ma-holnap. Ugyan ez az eset van az osztrák-magyar monarchiában is a nemzetiségek konfliktusával.

A „TISZANTUL“ TÁRCZAJA.

Az ezüst forint,

mint doktori honorárium.

Pözl E. után: Dr. Margitai.

Ezt a történetet, mint igazat beszéltek el nekem s mivel egyrészt óvja az anyákat, hogy ne engedjék gyermekeiket pénzzel játszani, másrészt szép példával buzdítja a publikumot, hogy az orvost mindjárt a helyszínén honorálja; bizonyára nem fog ártani, ha szélesebb körben ismeretessé leszen.

A történet azzal kezdődött, hogy a nyolcz éves Jancsi, kis öcsésével Poldival a leszedett asztalon játszadozott. Egy ezüst forintot gurítottak idestova, melyet ideiglenes használatra hizelegtek ki édes anyjuktól. Az ilyen zsenge korban még ilyen ártatlan módon szerez örömet a pénz. Ha az ember öregebb lesz, s az élet komolyságába lép, egészen másképp fogja föl akkor a pénz rendeltetését; rendesen elissza. A két kis tacsó tehát nagyon jól mulatott az ezüstforint görgetésével, s minden jó is lett volna, ha a Jancsi merő rossz szokásból el nem tájta a száját. Ezt egyrészt azért tette, mert orrocskája nem bocsájtott elég levegőt keresztül, másrészt azonban csodálkozásból; mert mindenben csodálkozott, jóllehet ő volt az idősebbik. Mikor tehát a forint Poldi felől, szép ívet írva le, s gyöngéden ingadozva, az asztallap egy mélyebb vonalába került, a mely Jancsi helyéhez vezetett, emez várakozással és csodálattal eltelve az asztallaphoz szorította az állát, hogy jól láthassa a manő-

vert. Így történt azután, hogy a pénzdarab Jancsi nyitott szájába gurult, a nyelvén lesikamlott s a báméskodó gyerek egy önkénytelen nyelő-mozdulata segélyével villámsebessé a gyomorba csuszott.

Alig vette észre Poldi, hogy a játékszer bátyja szájában eltűnt, neki esett, s nagy verekedést inszenizozott, mert ifjui értelmetlenségében, s talán szomorú tapasztalatok alapján azt hitte, hogy bátyja, fölfedezvén a forint lehetőségét, most egymaga akarja azt élvezni. A rikoltzásra bejött édes anyjuk, a Jancsit körülbelül abban a helyzetben találta, amelyben a borjut nyelt boa constrictor lehet, melynek még torkán van a fölfalt állat. Még érezte a kis fiu a nyomást torkán, arca vérvörös volt a megerőltetéstől, s csak annyit tudott ki-nyögni:

»Édes anyám! — a pénzt — lenyeltem.«

»Jeszus Máriám! — kiáltá az elrémült anya, te nyomorult kölk, hadd nézzek le, hát ha még elérhetni.«

Persze, hogy hiába. A forint lenn volt... Poldi megnyugodott a nagy kétségbeesés látára; észrevette, hogy még sincs semmi öröme bátyjának a lenyelt falatban.

Jancsi ott ült mereven a szerencsétlenség színhelyén; kétségbeesett anyja orvosért küldött; ezalatt azután elterjedt a hír az egész házban.

Eljöttek a szomszédasszonyok, látni a kis forintfalót, s jó tanácsokat adni.

»Ne féljen semmit« mondá az egyik, »nem árt ez. Tudja a gyomor nedv oly erős sav,

hogy föloldja az ezüstforintot. Még jó, hogy lenn van a pénz darab. A fiúnak hatalmas nyeldekölje lehet. Majd meglátja egy kicsit nyomni fogja, ha az ezüst folyékonyá lesz, de baj nem lesz semmi.«

»En is azt hiszem«, erősíté a másik. Látta volna csak asszonyom, mi minden volt annak a cápának a gyomrában, melyet a multkor mutogattak: egy pár vízi csizma egy kop-pantó, egy gyomormelegítő, meg egy kis horgony. Legkevésbé sem ártott az állatnak.«

»De az én Jancsim nem czápa« zokogá a vigasztalhatlan anya.

»Na hiszen nem épen czápa, de az ezüstforint se gyomormelegítő vagy horgony ám. Higyje meg, láttam én már olyan embert, aki egész kardot lenyelt. Egyik pangánót a másik után falta fel, öröm volt nézni. Még oldalszurást se kapott tőle.«

»Persze, hogy jobb lett volna,« tódítá a harmadik, ha föl v á l t v a nyeli le a fiu a forintot, a hatosok mégis sokkal kisebbek. Hanem ilyenre igazán nem gondol a gyerek; nem vehetni tőle rossz néven.«

E jóhiszemű nyilatkozat alatt lépett be az orvos. Megvizsgálta a pácienszt, s érezte a forintot a gyomorban. Az ugynevezett pylorus, a kivezető csatorna táján feküdt.

Lélekzetét elfojtva nézte az anya a tudomány emberét.

»Reményem, hogy a dolognak szerencsés lefolyása leend« mondá a doktor a receptet írva. »Adjon be ebből az orvosságból minden órában egy kanállal. Estefelé megint eljövök.«

A román kormánynak, éppen az európai béke érdekében, komolyan hozzá kellene látnia a dolgok lebonyolításához, mert az ügy oly stádiumba jutott a lépéssel, honnan többé nem lehet meghátrálni. A győzelem pedig az ügyesebbé. Idáig a románok egyedül közdöttek a küzdelmek iránt az egész művelt világ csodálattal viseltetett. De nem győzhettek, mert ellenük szemben helyzetük nagyon hátrányos volt. Tegnap óta azonban az erő a gyengék részére szállott át s még egy kis erőfeszítés és a győzelem a románoké. A magyarok a nemzetiségek a lépése által oly helyzetbe jutottak, hogy kénytelenek lesznek magukat megadni.

Elég ennyi a Lupta közleményéből. Ebből megláthatják a szerbek és tótok, hogy az oláhoknak egészen más a céljuk, mint nekik. Az oláhoknak Hekuba a tót és szerb álmok s a szövetség nekik nem a közös, hanem a legsajátabb román célokhoz az eszköze. A kormány pedig megláthatja s erről Brüsszelben is lehet fölvilágosításokat adni, minő messze menő az augusztus 10-iki kongresszus célja. Végül majd a Lupta s a vele együtt gondolkozók észre fogják venni, hogy szerfölött könnyű dolognak tekintik a magyar kapitulációt.

A nők, mint gyógyszerészek.

A magyarországi gyógyszerész-egylet szakvéleménye alapján elkészült a felterjesztés a kultuszminiszter leiratára a nőknek a gyógyszerészeti pályára való kiképzetése tárgyában.

E felterjesztés lényegesebb pontjaira nézve, tekintve, hogy közérdekű tárgy, szabad legyen errenedve csekély észrevételeimet, habár utólag is megtennem, úgy sem volt alkalmam a felterjesztés szövegét előbb ismerni.

Részemről e felterjesztett szakvélemény ellen kevés a kifogásom, mert alig hihető, hogy akadna elfogulatlan ember, ki e felterjesztésben felsorolt indokok nagy részét ne helyeselné és már ezek alapján is a Mária-Dorottya egylet ez iránybani működését kárba vesztetnek ne tekintené.

De van e felterjesztésnek egy passzusa, mely felfogásom szerint csak izetlenkedik a felterjesztés szövegében és abból mint lealázó a gyógyszerészeti karra magára, bátran kimaradhatott volna; mert oly színben tünteti fel a

gyógyszerészetet, mintha az a nőkre nézve ha nem is erkölcsrontó, de *erkölcsvesztélyeztető* lenne. — Ezt részemről nem concedálhatom és hiszem, hogy a felterjesztés szövegében kívül más se, sőt maga a kultuszminiszter is csak üres frázisnak veheti ezt az állítást.

E helyett kiemelendők véltém volna azon körülményt, hogy a Mária Dorottya egylet tapasztalt szerénységéből? következtetve azon törekvésével, hogy a nők mint gyógyszerészek is kiképezhetők legyenek és mint segédek működhessenek, korántsem fogna megelégedni, de elérve ezt, természetesen oda törekednek, hogy a nők, mint gyógyszerészek mentől számosabban gyógytár tulajdonosokká is lehessenek; ehez pedig mint kitanult gyógyszerészek könnyen jogot formálhatnak. Már pedig a gyógytári jog elnyerése körül mily arányuk ma a visszaélések, azt tudja mindenki, de mennyire fokozódnának a visszaélések, ha a nők kontingense által a pályázók száma szaporodnék, a mi a dolog természeténél fogva okvetlen bekövetkezne. — Az okleveles gyógyszerészek száma már évek óta nem áll arányban a fenálló, vagy ezután erigilandó gyógytárak számával, mikép tartaná fen magát a fölös szám, mikor *nagy része* már ma is kénytelen *rangján alóli* foglalkozáshoz nyulni, csak hogy valamikép megélhessen.

Egy pálya sincs, melyről annyian kiszorulnak, mint a gyógyszerészi pályáról.

Erről ha valakinek a belügyminiszternek kell, hogy tudomása legyen.

Ily irányu statisztikai adatok döntenek ilyen kérdéseknél, ezek lesznek itt is irányadók.

Ha modern haladást akar a miniszter a gyógyszerészet terén felmutatni, van módjában az által, hogy a gyógyszerészetet a megvénült mostoha gyermekét végre valahára fejleszse, tökéletesbitse, a hiányokat pótolassa, hogy a gyógyszerészet a maga megérdemelt nivójára helyeztessék. Minden fejlődik, tökéletesbül, az országban mindnyájunk nagy öröme, csak a gyógyszerészet marad se hal, se hus; igazi elsatnyult meghunyászkodó valami: mely helyzete tisztán az állam szegénye. Vagy nem elég fontos talán ez állás! az ember élete, egészsége, mely jórészt a gyógyszerész tudománya, lelkiismeretessége, józanságától van függővé téve — ez semmi? ha a gyógyszerészet nem méltatik több figyelemre és azt bé nem akarja látni az állam, ennek csak mi gyógyszerészek magunk vagyunk okai, mert e határtalan túrelmünkkel soha semmire se megyünk. Több erélylyel van jogunk követelni mindazt, a mi állásunk emelésére, előnyére szolgál, hogy a

minden tekintetben minket megillető társadalmi positiót végre elérhessük; mert ugylát-szik ennek szükségét az állam magától be nem látja.

A Mária Dorottya-egylet azon mozgalmból pedig, hogy a nők is gyógyszerészekké lehessenek — egy cseppet sem kell tartanunk minden védekezés csak lealázó reánk nézve, mert rég tisztában vannak e kérdéssel a mérvadó körök és tudják, hogy a nők fölvétele által, még százszorosán rontanának a gyógyszerészet e chaotikus helyzetén; ezt pedig csupán újabb intézmények életbeléptetési viszke-tegből tenni a Mária Dorottya-egylet kedvéért nem fogják.

Döry Mihály.

NAPTÁR.

— Augusztus 3. —

Szombat, Róm. kath. István vt. megt. Prot. Eleazár Gör. kelet julius 22. Mária Magdolno. Izr. Ab. 13. S. Woathcha.

Nap két 4 óra 28 p., nyug. 7 óra 11 p. Hold kelte 6 óra 42 p. nyug. 1 óra 20 p.

Aug. 3. Mérnökök barátságos összejövele Tenkén.
 „ 4. A »Hunyadi« gőzmalomipar részvénytársaság rendkívüli közgyűlése, d. e. 10 órakor.
 „ 5. A megyei közigazgatási bizottság ülése.
 „ 8. Városi közgyűlés.
 „ 20. Iparos ifjaknak kirándulása Dobrest és vidékére.
 „ 23. Iparos ifjak önképzőkörének közgyűlése.
 Október 7. Katonai lóvász Nagy-Szalontán.
 „ 9. Katonai lóvász Nagyváradon.
 „ 12. Katonai lóvász Ér-Mihályfalván.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
 Sonnewirth-léle bazárban Fő-utca,
 Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
 Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
 Panker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
 Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
 Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
 Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiac.
 Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* Magas vendégek Ischlben. Saját tudósítónk írja, hogy julius hó 31-én este 7 órakor Leopold bajor herceg, Gizella főhercegnő és gyermekeik Münchenből Ischlbe érkeztek. Ő Felsége, Salvador főherceg és Mária Valéria mindannyian a legjobb színben vártak reájuk a perronon; előbb a császári villába hajtottak a

Szeghő Berczi.

(A »Tiszántul« eredeti tárczája.)

Irta: Valnicsek Béla.

Szeghő Berczi azt találta kiszalasztani a száján, hogy őt nem érdeklik a lányok, meg az asszonyok sem, amit pedig kár volt megkoczkáztatnia. Már csak azért is, mert a Kardosné ugyancsak megszokta kizozni embereit az ilyes meggondolatlan kijelentésekért. Hanem a Szeghő Berczi erősen megmaradt állítása mellett, de sőt tovább merészkedett. Azt is mondta Kardosnének, szül. Mohági Mariska ónagságának, hogy ő olyan nyugodtan hajtja esténként nyugalomra fejét s az az ábrándozásnak nevezett micsoda — amit Szeghő Berczi dehogy ismer — neki egyetlen percet sem rabol el nyugalmából. Például: Volt a Kardosék udvarában egy csinos kis leány, a Zöldy Gita, ki nem egy fiatal embernek vette esztét Tereskén s jóllehet majd egész Tereske belegabalyodott, Zöldy Gita bizony egyik ifju iránt sem mutatott valami különösebb vonzalmat. Azaz hogy még sem; legalább néha úgy látszott, mintha a Szeghő Berczit szívelné, mintha őt tudná valamelyest szeretni. És ezt a Kardosné vette először észre a szerelmes leánykán, aki nagy bizalommal volt a nála alig őt esztendővel idősebb fiatal asszony iránt. Hanem Kardosné Mohági Mariska visszaélt a kis Gita bizalmával és Szeghő Berczinek is elárulta édes titkát. Azt hitte, jót tesz vele, pedig dehogy tett.

Szeghőnek akkor jutott az a bolond gondolata, hogy kiszalasztotta a száján: Nem érde-

kelnek engem a lányok, meg az asszonyok sem, meg a Zöldy Gita sem.

Aztán hozzá tette: Tudja asszonyom mennyire nem érdekelnek? Mikor tegnapelőtt este olyan sokáig együtt voltunk a Zöldy Gittussal s én látszólag tüzetesen udvaroltam neki, utána, hogy haza mentem, egész nyugodtan szivarra gyújtottam s még nyugodtabban aludtam.

Szeghő Berczi később megbánta szavait s bocsánatot kért a fiatal asszonytól gorombaságáért, de hasztalan.

Kardosné Mohági Mariska az egyszer nem adott pardont; hogy is adhatna ilyen vastag gorombaság után, aminőt még senki sem mert jelenlétében megkoczkáztatni.

Szeghő Berczi neked bűnhődöd kell! Egy asszony gondolja magában ezt rólad; olyan asszony, mint a Kardosné. Akkor hát bűnhődni fogsz.

Mariska e naptól fogva nagyon megváltozott Berczivel szemben. Eddigi tartózkodó hideg viseletét kedves nyájasság váltotta fel; olykor hosszasan felejtette szeméit a fiatal emberen és puha kacsói is, mintha melegebben szoritották volna a Berczi kezét.

Szeghő eleinte nem volt tisztában az egészszel, nem tudta elképzelni, mi idézhette elő a nagy s rá nézve kellemes változást a fiatal asszonyon. Később aztán sejteni kezdte: azt gondolta, hogy meggondolatlan kijelentése tette a hatást; az a gorombasága imponált annyira Kardosnének.

Milyen jó is, hogy Szeghő Berczinek akkoriban olyan bátorsága kerekedett; az a szép asszony most csupa leereszkedés, szeretet

»Na, nem megmondtam« dicsekedék az orvos távozása után az a szomszédasszony, aki a gyomornedv erejét magasztalá. »Egy kis savat ad még hozzá, hogy gyorsabban menjen.«

Jancsit a vizitszobába vezették, hová más-kor csak ünneplés alkalmakkor léphetett. Itt öntötték belé az orvosságot, itt vette körül édes anyja mind azzal a kényelemmel, a melyre egy szerencsétlen, belsejében ezüst forintot rejtő teremtes jogos igényt tarthat; itt ült a fiú órahoz, anyja részéről megható gondossággal őrizve, részvétteljes kérdezősködések számalomraméltó tárgya. Minden pillanatban megjelent egy-egy szomszédasszony az üvegajtónál, s kézmozdulatokkal kérdezte, megkezdődött-e már az ezüst felbomlása az áldozat gyomrában. Ha a felelet tagadólag hangzott hozzátették, hogy az ilyen folyamat, még ha királyvizet rendel is a doktor, időbe kerül.

Mert tiszta ezüstöt nem nyomnak a pénzverőben; mindenféle érczet vegyitnek hozzá.

Örömkialtással sietett az anya estefelé a belépő orvoshoz. Nagy bensőséggel nyújtotta felé kezét,

»Na már látom« mondd az orvos barátságosan »hogy jól állunk«.

»Igen hála Istennek, fiam meg van mentve. Itt a szerencsétlen ezüst forint — tessék mindjárt el is fogadni fáradságáért, doktor úr, kérem szépen!«

királyné üdvözlésére, onnan Ő Felsége átkísérte őket a Traun másik oldalán egy dombocskán emelkedő villába, amely az udvar tulajdona; a perronon összeverődött néptömeg sorfalat képezett, míg a magas vendégek kocsijukhoz siettek; az utcán is, különösen a hídfőnél nagy közönség leste a vendégek és király átkocsizását a villába, s onnan Ő Felsége visszatért. Különben a város tele van idegenel, különösen balkánfélszigeti jövevényekkel.

* **Porciunkula a kapuczinusoknál.** Tegnap volt a kapuczinus atyák templom bucsuja az u. n. »porciunkula búcsú.« Az ünnepies misét Bunyitay Vince kanonok ur végezte segédlettel; az ünnepi szónoklatot pedig Brösztel Lajos v.-olaszú segéd-lelkész tartotta.

* **A pusztaszeri milleniumi emlékoszlop.** Az országos diákszövetség központi irodája a jövő évben Magyarország ezer éves fennállásának emlékére Pusztaszeren díszes emlékoszlopot óhajt felállítani, melynek költségeit közadakozás útján akarják összehozni. Az e célra kiküldött bizottság nem kevesebb mint 25,000 gyűjtő ívet bocsátott ki, melyből a nagyváradi kir. jogakadémiához is 100 darabot küldtek. A bizottság úgy véli, hogy ha egy-egy gyűjtőív csak átlag 5 frt gyűl egybe, akkor is már 125,000 frtot fognak összehozni, melyből már lehet díszes emlékoszlopot készíttetni.

* **Biharmegye és Nagyvárad város küldöttsége a király előtt.** A napokban megírtuk, hogy Ő Felsége folyó évi szeptember hó 22. Kolozsvár szab. kir. várost legmagasabb látogatásával fogja kiűntetni. — Kolozsmegye főispánja tegnap átiratot küldött dr. Beöthy László főispánhoz, a melyben arra kéri, hogy rendelje el, miszerint Biharmegye és Nagyvárad városa is egy küldöttség által fejezik ki hódolatukat és tiszteletüket a koronás király előtt Kolozsváron. Szunyogh Péter alispán ennek következtében már a napokban ki fogja nevezni a küldöttségi tagokat. Dr. Beöthy László főispán erről

értesítette Sal Ferencz kir. tanácsos polgármestert is; és felkérte, hogy ezen alkalomra a város küldöttségét alakítsa meg s a névjegyzéket küldje meg Kolozsvárra.

* **A jászói prépost Nagyváradon.** Magas vendége lesz augusztus havában a Félix-fürdőnek és Nagyváradnak. A prémontrei kanonok rend feje a jászvári praelatus Benedek Ferencz látogatja meg a fürdőt, a mely tudvaleg a prém. rend tulajdonát képezi. A magas vendég ünnepélyes fogadására a fürdőkezelőség nagyszabású előkészületet tett, de a prépost köréből azt hozták tudomásukra, hogy Benedek Ferencz ezuttal minden ünneplést mellőzni kéri. Ez alkalommal a praelatus a prém. rend nagyváradi társházát is meglátogatja.

* **Erdőőri szakvizsgák.** A földművelési miniszter tudatta a hatóságokkal, hogy az erdőőri és vadőri szakvizsgák f. évi október hó 21-én s a következő napokon fognak megtartatni. A vizsgálatot tenni szándékozók kérvényeiket az illetékes erdőfelügyelőségnek tartoznak benyújtani.

* **A lazaristák provinciális Nagyváradon.** Müngersdorfer Vilmos, a lazaristák és irgalmasnének tartományi főnöke, ma este a 7 órai gyorsvonastal Nagyváradra érkezik a helybeli 4 apáca zárda megvizsgálására. Fogadtatására nagy előkészületeket tettek az illető zárdákban. Müngersdorfer 3—4 napig fog városunkban tartózkodni s ez idő alatt Nogáll János püspök vendége lesz.

* **Gyorsfénykép.** Ő nagysága elutazott a fürdőre és a szalmaözvegy férj bánatosan itthon maradt. Kezdetben felkereste a hűséges régi kompániát, majd elhatározta, hogy egy kis kirándulást tesz a nagyerdőre. Ott vidám társasággal találkozott s köztük egy esinos menyecskevel, ki a férjét hagyta itthon. A mi férjünk a menyecskét mulattatta. A mint karonfogva sétálnak, egy bokor előtt megállnak és nézik a szép kilátást. Arrafelé vetődik éppen akkor egy turista, a ki egy szempillantás alatt lefényképezi a esinos vidéket. Pár hét múlva a mi férjünk aznap hazaérkezett feleségével sétál. Egyik főtéri kirakatban fényképek vannak kitéve. Az asszony egyszerre felkiált, a mint a képeket nézi: »Nyomorult!« a férje oda néz és elsápad. Ott van ő karonfogva az elmerengő, mosolygó, idegen menyecskevel. A válpör még nem indult meg — és valószínűleg elmarad, mert a férj erősen kimagyarázta magát.

iránta, ami pedig nagy dolog. A Kardosné től igen nagy, mert ő nem szokott senkivel kikezdeni; ott volt a férje, azé volt szíve minden dobbanása, lelke minden gondolata. És most ő már mint Szeghő Berezi — háttérbe szorította azt a férfit s lassanként elfoglalja helyét a Mariska szívében.

A szép asszony bizonyára belátott Berezi-nek a szívébe; láthatta, hogy fejlődik abban az iránta tanusított szeretet és szemének minden pillantásával, behizelgő, édes esengős hangjával azon volt, hogy a Szeghő Berezi szeretete mentül forróbb, tüzesebb legyen. Olyan forró, olyan tüzes, hogy egy kicsit fájjon is az elfojtása.

Kardosné jól ismerte a fiatal embert; tudta, hogy hamar gyul szerelemre, meg hogy hazugság, tettetés volt minden szava, mit akkor mondott a lányokról meg az asszonyokról, hanem azért mégis félt. Attól félt, hátha csak olyan szalmaláng a Berezi egész szerelme, akkor ugyan elveszti a játékot. Mert a Szeghő Berezi szeretnie kell őt; forrón, egész szenvedélyvel. És a fiatal asszony annyira súlyt fektetett erre, hogy mikor két hétre egyik barátjához látogatott, azonközben is vagy háromszor sietett a két órányi faluról Tereskére s kereste a Berezi-vel való találkozást. Találkoztak is s a szép asszony azt sugta a fiatal embernek: Csak azért jöttem, hogy magát lássam. Epedően, édesen mondta ezeket. A lehelete megforró volt, mikor odahajolt a Szeghő Berezihez, egészen közel.

Pedig fölösleges volt Kardosnének Tereskére fáradnia. A Berezi annyira belégabalyodott

a fiatal asszonyba, hogy a két heti távolléte csak fokozhatta szeretetét; csökkenteni semmi esetre.

Ily körülmények között kevésbé tapasztalt nők is észrevehették volna a fiatal ember állapotát, mint a minő Kardosné Mohágyi Mariska volt, kinek szüksége vala minderre, hogy kegyetlen játékát befejezze s azt a vastag gorombaságot, melyet soha sem tudott felejtetni, megboszolja.

Egyik délután végre lépre ment a szegény Szeghő Berezi. Nem esuda; a szép asszony oly bizalmasodó, kaczkias volt, hogy a fiatal embernek lehetetlen volt elhalasztania a kínáló alkalmat. Föltérde ereszkedett, mint azt a regényekben olvasta; egyik kezével Kardosné remegő kacsói után nyult s oda szorította hevesen dobogó, lüktető szívéhez. Majd reszkető, suttogó hangon szerelmet vallott s csupán párányi kis visszonszeretetről eszedezett.

A szép asszony két tenyere közé vette a Szeghő Berezi fejét s erősen a szeme közé nézett; azokba a lázban égő, forró szemekbe, azután fülsértő gúnyosan esengő, szenvedélyes kaczagásra fakadt: Ha ha ha ha ha! Hiszen maga nem érdeklődik a lányok iránt, meg az asszonyok iránt sem. No csak menjen szépen és gyujtson egy jó szivarra, utánna meg aludjék nyugodtan.

A szegény szerelmes fiatal ember csöndesen zokogott . . .

Kellett ez neked Szeghő Berezi?!!

* **Dr. Grósz Albert disz-diplomája.** Csak nemrég közöltük volt, hogy dr. Grósz Albertet a legmagasabb királyi kegy a nemesek sorába avatta, most pedig azt a hírt közölhetjük, hogy a bécsi egyetem orvosi fakultása disz-doktori diplomával tüntette ki. Hónapokkal ezelőtt, mikor az ötvenéves jubiláris ünnepségek rendezése tervbe vétetett, irt a »Biharmegyei orvos és természettudományi egyesület« a bécsi egyetem orvosi fakultásának, hogy dr. Grósz Albertnek tudorrá avatása ötvenedik évfordulója alkalmával a disz-diplomát küldjék meg. A kérelemnek elég tétetett és a diploma tegnap érkezett meg dr. Konrád Márkhoz mint az orvosegyet elnökéhez. A diplomát az orvos egyet elnöksége a napokban küldöttség útján kézbesíteti dr. Grósz Albertnek.

* **Hymen. V e z e k é n y i** Alfréd cs. és kir. huszárfőhadnagy f. hó 10-én d. e. fél 10 órakor vezeti oltárhoz a barátok templomában Serényi Irma kisasszonyt. Vőfélyek lesznek: Hlatky Endre a menyasszony részéről és Remiz Alfréd huszárezredes a vőlegény részéről.

* **Életmentő napszám.** Ott fürödtek a füzesi fatelepnél G. K. kőműves legény és Kiss Károly napszám. Egyszerre G. K. elsodorította a sebes víz és fuldokolva kiabált segítségért. Kis Károly önfeláldozóan uszott utánna s a partra segítette. Ohajtanánk, ha ezen a helyen való fürdést, hol már az idén is négy vízbe-futás történt, a rendőrség betiltaná a fürdést.

* **Szarvasmarha zárlat Nagy-Váradra nézve.** A földm. miniszter tegnap táviratilag értesítette a város polgármesterét, hogy az alsó ausztriai helytartóság a szarvasmarhák juhok és kecskének Nagyvárad területéről Alsó-Ausztriába való bevitelét megtiltotta.

* **A becsület számokban.** Eddig inkább csak a »lovag« urak szokták korbácsosul a maguk becsületességét dokumentálni, mivel-hogy a gentlemanlikeségnek az a legkényelmesebb nyugtázása és amellett imponáló is. Hanem mióta a szabadipar gazdálkodik, a kutya-korbácsot a hét ősi botrány esinálótól átvette a felséges nép is. Hogy még a — borotvaélen járó becsület is a divat változékonyságának van alávetve, emellett tanuskodik, a tanuk vallomása, akik igazolják, hogy Zavota Ödön és Fánya János napszámokos megkorbácsolták Nagy Sándort, valami rendőri felügyelet alatt álló leányért. Ugy 18 ütést vélték hallani. Az ügy folytatódik a rendőrségnél.

* **A szent istvánnapi munkaszünet.** Már most érkeznek hozzánk tudakozódások a Szent-István napján betartandó munkaszünet tárgyában. Az ünnep ebben a hóban 20-ára, keddre esik, a mely napon egész nap árusíthatnak: a) ezukraszok és mézeskalácsosok, valamint jeget az azzal kereskedők; b) nyomdászok állami és hatósági nyomtatványokat, szinlapokat, műsorokat, gyászjelentések előállíthatnak és ezeket szét is hordhatják; c) hírlapokat el lehet árusítani és széthordani; d) szódavizet szabad gyártani, elárusítani és házhoz szállítani; e) fürdő-intézeteknél dolgozhatnak; f) kenyér, péksütemény, tej és gyümölcs elárusítása és házhoz szállítása meg van engedve; g) természetes virágokat lehet elárusítani; h) szálloda, vendéglő, sör, pálinka és bormérő, kávéház, kávémérő nyitva lehet; i) búcsúkon u. n. búcsúezikkek (imakönyvek, olvasók, viaszgyertyák) eladhatók; k) kofák a községen kívül, mulató és üdülő-helyeken árulhatják áruikat; l) élő állatok a szállítási eszközökből (waggonból, kocsiból sat.) kirakhatók és hazaszállíthatók. Oly községekben, melyek az ország határától tíz kilométernél tovább nem esnek, az eddig itt említett iparokon kívül, melyek egész nap gyakorolhatók, délután 5 óráig még minden egyes ipari és kereskedelmi elárusítás is gyakorolható. — Délután 2 óráig gyakorolható a borbély- és fodrász-ipar az üzleti helyiségben, azontul csak házhoz hiva, színházakban is. —

Déli 12 óráig: kis iparosok végezhetik a sürgösen rendelt javítási munkákat; pékek az áruk elkészítését és elárúsítását; mészárosok, hentesek és kolbászkészítők elkészíthetik, árusíthatják és szállíthatják áruikat. Az összes itt felsorolt iparoknál tehát Szent-István napján éppen úgy van, mint a vasárnapon; valamint Szent-István napján azonkívül déli 12 óráig a fűszer-, bor-, tea-, csemege- és liszkereskedőknél és a szatósoknál is nyitva lehet az üzlet — ha van miből és ha van kiknek. Hivatalokban, irodákban sat. azonban a nemzeti ünnepen munkaszünetet illik tartani, bár erre senkit törvény nem kötelez.

* **Katholikus körök.** Devecserben gr. Eszterházy Ferencz kegyur védnöksége alatt kath. kör készül alakulni, mely az egész vidék kath. lakóit magába fogja foglalni. Az alapszabályokat már készítik. A csanadosi kath. olvasókör alapszabályait a magy. kir. belügyminiszter bemutatási záradékkal ellátta.

* **Kioszk a Schlauch téren.** Mint értesültünk, Kocsárd Imre budapesti ezukrász a városhoz kérvényt akar beadni az iránt, hogy a Schlauch-téren egy helyet jelöljenek ki számára egy kioszk építése céljából. Ez eszmét pártolónak találjuk sőt felette örvendénk ha ez az eszme megvalósulna.

* **Párbaj.** Tegnap a wolffi erdőben pisztoly párbaj volt G. J. és K. D. kereskedő ségdek közt. Az utóbbi könnyen sérült s — kibékültek.

* **Kinevezés.** dr. Beöthy László főispán ifj. Winkler Lajos végzett joghallgatót a városhoz id. minőségben közigazgatási gyakoronokká nevezte ki.

* **A sertésvész Bosznia- és Hercegovinában.** A földmívelési miniszter a sertéseknek Bosznia és Hercegovinából Magyarországra való behozatalát a sertés vész miatt megtiltotta.

* **Öngyilkosság.** Nagyszalontán hétfőn délelőtt egy aradi fiatal ember öngyilkossági kísérletet követett el. Forgópisztolyal jobb oldalába lőtt. Az orvosoknak azonban sikerült őt az életnek visszaadni. A gyilkos fegyvert a reménytelen szerelem adta a kezébe, amit később aztán megbánt. Az operáció alkalmával az orvosok arra figyelmeztették őt, hogy meg ne mozduljon, különben a halálfa. Mire olyan csendesen viselte magát mint egy kőszikla. A világ minden kincséért meg nem mozdult az ágyában.

* **Kik akarnak a keleti akadémiaira menni?** A Bécsben lévő csász. és kir. keleti akadémia 1895—96. évre több fizető növendék vétetik fel. A kérvények f. évi augusztus 31-ig adandók be. Az évi ellátási díj 1300 frt. melybe csak az ellátási és tandíj számítatik be, ezenkívül még pár száz forint mellékes költségek is lesznek. A felvételhez megkívántatik, hogy a pályázó bírja a francia és német nyelvet, ezenkívül ha magyarországi az illető, a magyar, ha a társ országok valamelyikéből való, az ottani nyelvet kell tökéletesen bírnia. Önként értendő, hogy előzetes tanulmányait valamelyik főgymnáziumból nyert érettségi bizonyítvánnyal kell igazolni, ámbar a felvételi vizsga, mely írásbelileg a francia és német nyelvek kölesönös fordításából, történelmi és egyéb szóbeli vizsgálatokból áll szintén megpróbálja a pályázót. Az akadémia elvégzése után a növendékek a konzulátusokhoz osztanak be. A feltételek a »Hivatalos Közlöny« f. évi aug. hó 1. számában megtekinthetők.

* **Utánzásra méltó példa.** Fehér holló számban megy az a főispán, a ki a megye székhelyén megjelenő lapban hozza köztudomásra; »Ha sürgős hivatalos ügyek a megye székhelyéről el nem szólítanak, naponként 11 órától 1 óráig bárkit fogadok irodámban. Nagyon fogok örülni, ha mennél élénkebb személyes érintkezés fejlődik ki köztem, és a megye lakossága között és különösen szeretem, ha a föld-

művesek és kis iparosok egész bizalmasan és bátran közlik velem ügyes-bajos dolgaikat. Mennél szegényebb valaki a megyében, annál inkább kell, hogy jóakarólag támogassam és én amennyire csak tehetem, azon leszek, hogy segítsék rajta. Alantas közegeim utasítva vannak, hogy mindenkit hozzám ereszsenek.« Bocsánatot kérünk: Nem magy ar f ő i s p á n adta ki ezt a felhívást, hanem egyik sziléziai kerületi főnök. — A magyar főispánok nem érnek rá bibelődni a néppel.

* **A hadgyakorlatok póstája.** Az őszi nagy hadgyakorlatokon — mint rendszeren — az idén is tábort postákat állítanak föl, de most jóval nagyobb arányban. Baksai Sohár Pál tábort postagazgató már elkészítette a terveket, melyeket a közös hadügyminiszter is jóváhagyott. E szerint négy tábort postahivatali vezetőséget és 17 postahivatalt állítanak föl Kis-Czell, Székesfehérvár, Zenta és Vajda-Hunyad környékén. A kis-czelli postahivatalokhoz ezuttal osztrák tisztviselőket is rendelnek. Sohár vezetése alá, ki tavaly is vezette a hadgyakorlatok postaszolgálatát a felsőbb katonai körök teljes megalgedésére.

* **A lourdesi zarándoklás sikere most már teljesen biztosítva van.** A zarándoklásra annyian jelentkeztek, hogy most már külön vonaton indulhatnak a résztvevők. Mivel azonban Lourdesba Franciaországból több mint 50.000 zarándok van augusztusra bejelentve, a magyar zarándoklás Budapestről szeptember 2-án indul és 7-én érkezik Lourdesba. Onnan csak 15-én érkeznek vissza Budapestre. Jelentkezni augusztus 10-ig lehet Puri Iván dr. központi papnevelő-intézet tanulmányi felügyelőnél (Budapest, IV. ker. központi papnevelő-intézet.)

* **Vidraesalád a Körösben.** Érdekes látványt nyújt az alsó vasúti hid táján lakó vidra család az arra járóknak. Négyen vannak s a hid előtti szigeten szoktak rendszeren sütkezni. Többen le akarják löni és kitömetni a gyönyörű példányokat.

* **Eljegyzés.** Kis Béla városunk törekvő kereskedője a napokban váltott jegyet Délián Géza iparos leányával Mariskával.

* **A »Széchenyi« téri kioszk.** Aminek nagyváradi már régen nagy hiányát érzi, — egy elegáns, kényelmes kioszk — most már teljesen készen van s még egy kis külső és belső tatarozás után átadható a forgalomnak. Mint haljuk, az ünnepséges megnyitás e hó 15-én lesz.

* **A rendőrség figyelmébe** már többször ajánlottuk azt a néma fiút, ki bejárja a város utcáit s ahol lehet botrányokat csinál. A multkor egy ur asszonyt, tegnap pedig egy szolgálót kergetett meg perezces utcán. Az ilyen hülye csavargót, jobb lenne ha bezárva tartanák, mert még a napvilágot sem érdemli meg.

* **Elfogott szélhámós.** Váradon is sokan ismerik, tovább mint két évig volt kereskedősegéd s Klein Ferencnek hívják. Váradról már rossz hírrel ment el s több mint kétszáz forintot lopott gazdájától s temérdek tartozást hagyott hátra maga után. Mint írják, tegnap egy Pestmegyei faluban több rendbeli család, sikkasztás és lopás vádjá miatt elfogták. Az elzúllott fiú különben jó családból származik s még csak nem is sejtjük, hogy mint súlydönt ennyire a vagyonos fiú. Intő példaul szolgálhat sokaknak.

* **Verekedő hentesek.** Két hentes legény J. J. és G. M. tegnap délután a vasfürdő előtt összekapott két hatos kölesönön s a vége az az lett, hogy összeverekedtek. G. H. véresen ment lakására s ez esetről jelentést akar tenni a rendőrségnek.

* **Talált liba.** Szerkesztőségünk udvarára betévedt egy liba, azért ez uton tudatjuk jogos tulajdonosával, hogy azt a házfelügyelőnél átveheti kellő igazolás mellett.

* **Csizmadiák kongresszusa.** A milleniumon tudvalevőleg országos gyűlések is lesznek. Egyes társulatok, testületek, szakok, iparágak emberei össze fognak seregleni az ország különböző részeiből, meg fogják beszélni az egyes szakok és iparágak fejlődését az ezer esztendő alatt, meg-hányják-veik a bajokat, hiányokat, hogy azoknak megszüntetésével a jövőre még nagyobb eredményeket és sikereket érjenek el. A kiállítási sajtóiroda nyomán közöltük is már a minap a sok bejelentett gyűlés és kongresszus sorozatát, a melyből azonban hiányzott még egy érdemes iparág kongresszusa. Pedig ez a kongresszus szintén alakult már és most már bizonyos, hogy egyik érdekessége lesz a millenium gyűléseknek. Ez a kongresszus a csizmadiák és cipészek kongresszusa, amelyre az ország minden részéből már eddig is negyvenkét testület jelentkezett. A budapesti szaktestület érdeme a kongresszus szervezése. Ez lesz az első alkalom, a mikor behatóan tárgyalás alá kerül ez a kérdés: milyen haladást tett a magyar cipő Árpádtól napjainkig. A kérdés annál érdekesebb, mert a fejlődésment végén az — angol cipő áll. Az érdemes csizmadiák és cipészek azonban komolyabb feladatokat is tűznek maguk elé. Főképp »az ipartörvény revíziójával és a szakmabeli kiképzés ügyével« fognak foglalkozni. A részletes programot legközelebb állapítja meg a szervező-bizottság.

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-26, 8-48, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Ermihályfalváról 8-10, 9-14.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*.	Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.
A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

E G Y L E T.

Nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár.

Meghívó.

A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár folyó évi augusztus 4-dik napján délelőtt 10 órakor a saját helyiségében (Kert-utca, Kutiák-féle házban) igazgatósági ülést tart.
Nagy-várad, 1895. július hó 31-én.

Láng József,
igazgató-elnök.

Az ülés tárgysorozata:

1. Két jegyzőkönyv hitelesítő megnevezése.
2. Az 1895. évi június hó 23. napján tartott ülés jegyzőkönyvének hitelesítése.
3. Jelentés az igazgatósági állandó bizottság üléseinek határozatairól.
4. Egy igazgatósági tag választása az állandó bizottságba.
5. Titkár jelentése a pénztár rovacsolásáról.
6. Titkár jelentése a választott bíróságnak két felebbezési ügyben hozott határozatairól.
7. Titkár jelentése az élesdi bizalmi állás betöltéséről.
8. Titkár jelentése Stern Dezső váronkolyosi erdőüzlet-tulajdonossal kötött szerződésről.
9. Titkár jelentése a pénztár belényesi és kis-marjai ügyeiről.
10. Titkár jelentése a tagállományról a pénztár első félévi, valamint a mult havi bevétel és kiadásairól.
11. Főorvos jelentése és a pénztár félévi betegforgalmáról.
12. Dr. Marozsán György belényesi pénztári orvos kérvénye.

13. Dr. Friedmann József tatárosi pénztári orvos kérvénye.
 14. Weigl Miklós 239. sz. tag kérvénye.
 15. Kohn Manó 595. sz. tag kérvénye.
 16. Lefkovits Lipót felügyelő-bizottsági tag indítványa.
 17. A nagy-beeskereki ipartestület kérvénye.
 18. Egyéb folyó ügyek és indítványok.

Figyelmeztetés. Fölkérem az igazgatóság t. tagjait, hogy az üléseket pontosan látogatni sziveskedjenek, nehogy az ügykezelési szabályok 17. §-ának intézkedését kelljen a felügyeletet gyakorló iparhatóságtól kérélnem.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

S z o m b a t: *A tévedt nő.* Strakosch Febea kisasszony vendégfellépése.

V a s á r n a p d. u.: *Tiszteletes ur keservei.* — Este: *Szókimondó asszonyság.*

Kornevillei harangok.

— H. Vukovits Aranka vendégfellépte. —

Egy örökszép operette kellemes fülbemászó zenéje nem nagy közönséget csalt a fabódéba. Tudjuk e részvétlenség okát is. A váradi közönség nem szereti a selejtes előadásokat s nem nagy reménnyel nézett a »Kornevillei harangok« előadása elé sem, mert nem volt bizalma a szerződtetés céljából felléptetett Vukovits Arankához. És a közönségnek részben igaza van. A nevezett nagyon is kezdő ahhoz, hogy a mi közönségünk igényeit kielégítse. Mi hozzá vagyunk szokva az ország legjobb primadonnáéhoz s így meg kell válogatni a színgazgatónak, hogy kit szerződtessen.

Vukovits Aranka játékaival megvolnánk elégedve, ügyes, eleven a színpadon, jó alakja, megjelenése van de nagy hibája, hogy hangja tulságos csekély terjedelmű. Alsóbb regiszterű hangja abszolút nincs, a felsőbb regiszterű hangja pedig tulságos sivító. Mindazonáltal iskolázott hanggal s meglehetősen tehetséggel bír s kisebb színpadon kitűnően megállja helyét, nem rendelkezvén azokkal a külső és hangbeli kellékekkel, a melyeket az ország legfeljebb — és művészi tekintetben legkényesebb izlésű közönsége a nagyváradi megkövetel egy primadonnától, a kinek még az a nehéz feladat is jut, hogy Réthy Laurát pótolja és feledtesse, ha megtörténne Vukovits Aranka szerződtetése, sőt károsnak s oly ballépésnek tartanánk, a melyet a színtársulat renoméja nagyon meg-sínylene. Az igazgatóságot tehát további primadonna keresésre utalják.

Balassa Jenő (Gáspár apó) kitűnő alakítást nyújtott s valóban elragadta a közönséget, s az, hogy nyílt színen háromszor is kaptapsolták, eléggé bizonyítja a hatást.

Szatmáry Rózsikán örvendetesen észleljük napról-napra a haladást. Egyedüli hibája, hogy hangjában tulságosan sok a tréma. Ha erről bármi uton-módon leszokna, teljesen elfogadható énekesnő válna belőle.

Hunyadi Józsefnek úgy hangja, mint játéka teljes hatást ért el.

Sólyom Lajos kielégítő alakítást nyújtott. Foriss Pistát szánszándékkal hagytuk utoljára, holott Balassa után a legelső helyet érdemelte volna meg. Ügyes, túlzásoktól ment egészséges mókái állandó derűtségben tartották a közönséget.

A mi azon hirt illeti, melyet egy helyi lap bocsátott szélnek, hogy az aradi színiügyi bizottság három tagja utazott át Nagyváradra Szatmáry Rózsika és Vukovits Aranka meg-szemlélése végett, erre vonatkozólag egy aradi lap kijelenti, hogy ez a közlemény az ő bel-ügyeikbe való illetéktelen beavatkozás, teljesen légből kapott és megbizhatatlan hír, mint a jelzett lap »minden közleménye.«

(m. i.)

Strakosch Febea utolsó fellépte.

A turini kir. operaház primadonnája ma bucsuzik el a nagyváradi közönségtől a »Traviatá«-ban. A művésznő, ki oly gyorsan meghódította a nagyváradi publikumot, jövő hétfőn a reggeli gyorsvonattal utazik el Nagyváradról Párisba, hol 3 hónapig fog tar-

tózkodni, mely idő alatt áttanulja az olasz opera szövegeket francia nyelvre, mivel f. évi november 15-étől kezdve jövő évi márczius 1-éig Nizzába lett szerződtetve a »Theatre Principale«-hoz 27.000 frank fizetéssel. Ma este bizonyára zsufolt ház előtt fog lefolyni az előadás, mert Strakoschnak Valery Violetta egyik legjobb szerepe s mint értesülünk a jegyek legnagyobb része már tegnap este állítólag elkelt. Ma estére a »Bajazzó« előadása volt kitűzve, tegnap délelőtt már a főpróbát is megtartották, azonban közbejött akadályok miatt este hirtelen megváltoztatták a műsort.

A »Bajazzó«-ra váltott jegyek azonban a mai előadásra érvényesek, vagy kívánatra déli 12 óráig visszaváltják a színházi pénztárnál.

REGENY-CSARNOK.

Elfojtott érzelem.

— Novelette —

1

Irta: Kritsa Róza.

A piacon találkoztak; épen heti vásár volt a kis mezővárosban, hol nagyon élénk képet nyújtott a vásáros nép jövés-menése. A gyümölcs- és zöldség áruló kofák kiabálva dícsérik áruikat, s az iparos és kis hivatalnokok nejei erősen alkudozták a bevásárlandó cik-keket.

Mindkettőjük arcán meglepetés tükröződött; de míg a férfien a viszontlátás édes öröme sugárzott, addig a nőnek homlokára a nem óhajtott találkozás vont árnyat.

A nő épen bevégezte vásárlását és cselédjét utasítá, hogy vigye gyorsan haza a vásárolt cikkekkel, ő is meg utánna és — ekkor szemben találta magát a rég nem látott férfival.

A meglepetés okozta pillanatnyi esendét a férfi törte meg; hangja remegett a felindulás gyönyörétől, amint odaszólt a nőhöz:

— Mari, kedves Mari! nem is reméltem, hogy már itt találkozom kegyeddél. Ép az előbb érkeztem az éjjeli vonattal és türelmetlenül számláltam a perczeket, várva az utolsóóra, amely a kilencz órát fogja jelezni: a póstakocsi elindulásának idejét, hogy repülhessek azon az én forrón szeretett Marimhoz. De minő véletlen hozta e városba kegyedet? Nemde, kedves kis falunkat csak röviden hagyta oda?

Csendes hangon felelt a nő:

— Itt van állandó lakhelyem; a kis falut örökre otthagytam.

— De hogyan, miért? — döbbsent meg a férfi. — Oh szóljon édes Mari mi történt, hogy azon helyet, hol született, hol boldog gyermekéveit tölté, most mint felnött leány örökre otthagyni hényszerült? Talán atyját érte valami baj? Oh mondja gyorsan, mert gyötör a kíváncsiság.

— Rövid időre rá, hogy önnel utoljára találkoztam, elveszítém beteges jó atyámat; — szólt a nő szomorú hangon — anyám özvegyen és én két kis testvérkémmel árván s minden vagyon nélkül maradtunk. Azután, . . . de hisz ezekről tudnia kell, mert édesanyja azt mondá, hogy mindenről értesítette önt.

E szavakra a férfinak arca, amely néhány pillanat előtt még a viszontlátás gyönyörétől ragyogott — elborult; szívé — mely a legigazabb vonzalommal volt tele az ő forrón szeretett Marija iránt — többféle érzelmjárta át e perczben: a szájalom Mari és családja iránt, mert elveszíték a jó atyát, a kenyérkeresőt; a gyötörő kétség, hogy minő ok kényszerítheté Marit szülőhelyének elhagyására és a nehezeltetés anyja iránt, hogy eltitkolta tőle mindazokat, amelyek Marit érdeklőleg törtétek és Marit mégis azzal áltatta, hogy ő vele mindent tudatott; de érzelmein uralkodni igyekezett és hangjának nyugodtságot erőltetve szólt:

— Nem édes Mari, én semmiről nem vettem tudomást. Valószínűleg a levél, amelyben anyám értesített a kegyed helyzetének válto-

zása felől, eltévedt. De e bajon kegyednek segítenie kell. Oh szóljon édes jó Mari, mert égek a vágytól, mindent a legapróbb részletekig megtudni, ami kegyedet érdeklőleg történt eltávozásom óta.

— Tehát a levél eltévedt — szólt Mari hangjában a guny és keserűség vegyülékével. Így hát nekem kell elmondanom azt, a mit óhajtottam volna, ha más végez el helyettem. . . . A mint mondám tehát, atyám a Vári ur . . .

— Mi ez? — szakítá félbe az ifju megdöbbenve. Mióta lettem én, az én kedves Marim előtt »Vári ur?« Össze akarja törni szerető szívemet, hogy nem mondja az eddigi édes hangon, a bizalmas Béla nevet?

— Istenem — sóhajtá elfordulva Mari — adj erőt, hogy nyugodtan mondhassak el mindent. — Aztán ajkaira mosolyt erőltetve szólt az ifjuhoz: A mint látom Béla, ön most is olyan könnyen fellobbanó, mint volt gyermek ifju korában. . . . De hagyjuk ezt. . . . Térjünk az ön által óhajtott tárgyhoz. Hogy atyám elhalt, a község jólelkü előjárói könyörületből még fél évig bent hagytak a jegyzői lakban; de élelmünkről senki nem gondoskodott. Szerencsénkre érttettem a ruhavarráshoz és munkám árával tartottam fenn anyámat s kicsiny testvéreimet mindaddig, míg a gondviselés házunkhoz vezérlé Molnár István e városban lakó jó-módu kereskedőt. E férfi maga a becsületesség és jóság; külseje ha nem is olyan mint a regényhősöké, de megnyerő, rokonszenves. . . .

— Nos, talán az ő házánál van alkalmazásban? — szakítá félbe Béla — de nem, nem minek is kérdek ilyet, hiszen Mari nem olyan leány, aki a legkényszerűbb helyzetben is, egy idegen férfi házához menjen dolgozni.

— Édes Béla, e férfi nem idegen nekem, mert ő már második éve, hogy férjem.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Uj néppárti kör.

Budapest, aug. 2. (Saját tud. táv.) Szombathelyről jelentik, hogy Batthyány József gróf védnöksége alatt néppárti kör alakult Pinkafőn, melynek elnöke Rathner Mihály plébános, alelnöke pedig Köberl Antal szódavizgyáros. A kör az általános képviselőválasztások alkalmával Batthyány Tivadar gróftól akarja felléptetni a felső-cőri kerületben.

A legujabb rangemelések.

Budapest, aug. 2. (Saját tud. táv.) Itteni politikai körökben meg vannak győződve arról, hogy a miniszterelnök ischli utja az ujjabb egyházpolitikai bárók ki-nevezésével van összefüggésben. Erre mutat hogy br. Jósika miniszter is Ischlebe utazott.

Egy hires serfőzde égése.

Budapest, aug. 2. (Saját tud. táv.) Pilsenből jelentik lapunknak, hogy az oltani polgári serfőzde nek 800.000 forint költséggel ujjonnan felépített csirázatója ma délelőtt a lángok martaléka lett. Egy az oltási műveletnél segédkező munkás a fedélről beesett a lángok közzé és nyomtalanul eltűnt, egy másik munkás súlyosan megsérült.

Az ujjoncok bevonulása.

Bécs, aug. 2. (Saját tud. távir.) A közös hadügyminiszterium rendeletet intézett az összes hadtestparancsnokokhoz, mely szerint az ez őszi ujjoncoknak október elseje helyett csak hetedikén kell bevonulniok. Ez az intézkedés a gyalogosokra vonatkozik. A lovas ujjoncok, valamint a tüzérek még később, valószí-

nüleg csak október közepe táján fognak bevonulni. A hadügyminiszteri rendelet indokolása úgy szól, hogy az ezidei rendkívül hosszúra nyuló őszi manőverek folytán a rekruták későbbi bevonulása vált szükségessé.

Érdekes anyakönyvvezési eset.

Budapest, aug. 2. (Saját tud. táv.) A Hazánkknak jelentik, érdekes anyakönyvvezési eset fordult elő a napokban Sós-várott, hol egy illetőleg angol illetőségi és anglikán vallású brazíliai grófné érkezett egy ötödfél hónapos leánygyermekkel a ki ott meghalt. Az anya a halottkémi leletet elküldte a róm. kath. plébániára, kérvén, hogy helyben más keresztény lelkész nincs, a gyermeket temesse el. A lelkésznek feltűnt, hogy benne a gyermek apjával egy Sárospatak vidékéről származó zsidó kereskedősegéd Klein (Kenedi) van bevezetve az anya vezeték és keresztneve nélkül, de mivel a plébános elég bizonyosságot nyert, hogy a gyermek meg van keresztelve: a temetést feltétlenül megígérte csak az anyakönyvvezetésre nézve kötötte ki a gyermek keresztlevelének mielőbbi bemutatását. Az asszony ebbe nem akart beleegyezni s így felszólította a holicisi evang. lelkészt, hogy temesse el a gyermeket, ami meg is történt. Most felmerül a kérdés, hogy fogja a holicisi ev. lelkész a gyermeket anyakönyveztetni.

A deficit.

Budapest, aug. 2. (Saját tud. táv.) A második félév pénzügyi eredménye az állampénztári bevételek újabb és jelentékeny csökkenését mutatják. Majdnem négy millió a bevételi keveslet a tavaszi eredményhez képest, úgy hogy az első negyedév hatmillió deficijét ehhez számítva el lehetünk készelve arra, hogy legalább tíz millió forint deficit terhelje az első félévet.

A nemzetiségi kongresszus Bécsben.

Budapest, aug. 2. (Saját tud. táv.) Feltűnő volt, hogy a Budapesten tartandó nemzetiségi kongresszusra szóló meghívást a Magyarországon lakó szerbeknek csak radikális pártja írta alá, míg a liberális szerb párt e mozgalomtól teljesen távol tartotta magát. Mint most a »Novo Vreme« Ujvidékről értesül, a liberális szerb pártnak központi klubja tegnap ülést tartott, melyen a pártnak a kongresszusban való részvétele határozattá emeltetett. Egyidejűleg indítvány történt az ülésen arra nézve, hogy a mennyiben a kongresszus elé Budapesten nehézségek gördítenének, az Bécsben tartassék meg.

Az oláh Panama és Szeged.

Szeged, aug. 2. (Saját tud. táv.) Szeged város törv. hatósága újabb táviratilag fordult a belügyminiszterhez, hogy a galaczi panamaba belekevert szegediek ügye tisztáztassék. Erre a belügyminiszter azt táviratozta, hogy a külügyminiszternél az ügyet megsürgette.

A maczedóniai izgatások.

Odessa, aug. 2. (Saját tud. távirata.) Dimitrov, a maczedóniai inzurgensek vezére táviratot intézett egy itt lakó barátjához, a melyben tudatja, hogy Maczedóniában marad, mert reméli, hogy a felkelés a télen új erővel fog kitörni.

Különfélék.

Szer a vérzés elállítására. Egy orosz orvos a vérzés azonnali elállítására kitűnő és gyors hatású szernek a vászon vagy gyapot hamuját ajánlja mert az a sebre hintve a vérrel azonnal kérget képezvén, a vérömlést megszünteti. Miután a mindig frissen előállítandó szer fertőző anyagot nem tartalmaz, ennél fogva meggátolja a seb gyulladását és gyógyedését. A szernek már azért is van gyakorlati haszna, mert egy darabka vászon mindenütt található.

A Niagarán át. A legújabb amerikai terv egy függő utat a Niagarán át. Ezt a tervet egy társaság akképen akarja keresztülvinni, hogy a vizesés két oldalán erős magas tornyokat épít a parton s azokat egy kabellel köti össze a melyen egy kosárszerű kocsin továbbíttatnak azután az egyik oldalról a másikra. A kocsinak a feneké természetesen átlátszó volna, hogy a látványosság megszemlélésének mi sem álljon útjába. A kocsiakat, a mint az a vállalkozás modernségénél fogva másképp el sem várható, villamos erő fogja mozgatni. Világos, hogy minden eshetőség ellen gondoskodva lesz s hogy csak az utasok idegeitől fog függni, hogy ez a vállalat busás hasznot hajtson. Milyen gyönyörű alkalom fog itt regényes öngyilkosságokra nyilni.

A czár és a színész. Több esztendővel ezelőtt Toole angol színész Pétervárott a Newski-Prospekten sétált s éppen szivarra gyújtott, a mikor egy tiszt hozzálépett és így szólt hozzá:

— Uram, nem tudja ön, hogy itt tilos a dohányzás?

— Sejtelmem sem volt róla, — mondotta a színész, — de ha tilos, hát abba hagyhatom.

Azzal széjjel morzsolta a szivart. De abban a pillanatban két rendőr rontott rá és minden tiltakozása ellenére az őrségre kísérte. Ott egy olyan börtönbe csukták, a melyben előtte már mindenféle szedett-vedett tolvajnépség megfordult. Az órák csak multak, be is esteledett, meg is virradt, de még mindig nem szabadult ki. Végre a rendőrfőnök elé vitték.

— Ön a czárral beszélt! — rivallt rá a kemény férfiú. — Nem tudja, hogy ő felségét senkinek sem szabad megszólítani?

— Már megbocsát, — mondotta csendesen a művész — de én senkit sem szólítottam meg, ellenben egy tiszt figyelmeztetett arra, hogy a Newski-Prospekten nem szabad szivarozni.

— Egy tiszt? Az a czár volt. Nem tudta ön azt?

— Fogalmam sem volt róla.

Azzal vége volt a kihallgatásnak s Toole egy jobb helyiségbe vezették. Néhány óra mulva aztán megnyílt a börtön ajtaja s az ór ezt jelentette:

— Ön szabad. Ő Felsége ma kihallgatáson óhajta fogadni. Toole természetesen pontosan megjelent II. Sándor czárnál, aki nagyon szeretetreméltó volt iránta, erősen mentegetődzött a kaland miatt, amelynek ő volt az oka, hosszasan beszélgetett művészetről, színházról és végül kegyesen elbocsátotta. Mielőtt azonban Toole eltávozott volna, összeszedte bátorságát és így szólt a czárhoz:

— Felség, szabad-e még egy kegyet kérnem?

— Szóljon — felelte a czár, homlokát kissé összeránczolva.

— Arra akarom kérni alázatosan felségedet, hogy ha egyszer véletlenül ismét találkoznék velem, ne kegyeskedjék akkor megszólítani engem.

Sörházban: „de kedves Kortyodi ur! hisz még a mult hétről is 16 pohár söre maradt fenn!”

Kortyodi: „Öntsd ki az udvarra, hisz akkor már rég megsavanyodott!”

Féltre értés. »Látja kisasszony, ez az ur nagy fuvola művész, tegnap egész óráig hallottam őt fantáziálni.« — »Ugyan ne mondja, hisz a legközelebbi táncvizigalomkor egész értelmesen beszélgetett velem.«

Óráat vásárolt egy hiú, tudatlan nő; az órás nagyban dicsér egy szép aranyórát, azon hozzáadással, hogy az 36 óráig jár.

»Egy nap alatt?« — volt a kérdés.

Könnyű talány. »No Kártyási ur, egy könnyű talányt adok fel: négy ember játszott együtt egész éjjel, és mégis mind a négy nyert.« — Kártyási hosszás fejtörés után; »Az lehetetlen, hogy mind a négy nyert volna.« — No, megfejtem hát én: »négy muzsikos volt, kik fizetésért játszottak.«

Közgazdaság.

Országos bányakongresszus. Az országos magyar bányászati és kohászat, egyesület szept. 15—17. napján tartja meg harmadik rendes évi közgyűlését Vajda-Hunyadon.

Már nagyban foly a készülődés úgy a város, valamint a vasgyár tisztikara részéről, hogy az egyesület méltólag fogadtassék s hogy az ott való időzés az egylet tagjaira nézve minél kellemesebbé tévessék. Az egylet ügyvivő alelnöke, Soltz Vilmos által az egyes tagokhoz megküldött felhívás közli, hogy a közgyűlésen valószínűleg jelen lesz dr. Wekerle Sándor, az egylet védnöke, valamint a pénzügyminiszter, az egylet tiszteletbeli elnöke is. A gyűlést maga a miniszter fogja vezetni.

A közgyűlés ideje alatt Vajda-Hunyadon két diszebed lesz. Rendeznek továbbá két kirándulást; egyet Petrozsénybe és egyet Gyalárra. A Gyalárra való kirándulás fuvarköltégeit és az ottani ebédet a kincstár fedezi.

Az alelnök felhívásában a következő lelkésítő szavakban buzdítja a tagokat a gyűlésen való megjelenésre: »Mutassuk meg, hogy jó hazafiak, lelkes bányászok vagyunk! Jelenjünk meg e közgyűlésen mennél tömegesebben: mutassuk meg, hogy ügyünkért lelkesedni tudunk, hogy szakunkat szeretjük, hogy a hazai bányászat és kohászat tudományos fejlődését szívünkön hordjuk, szociális kérdései iránt érdeklődünk, bajaink orvoslását legforróban óhajtuk, s mindenre készek vagyunk, a mit a hazafiság és kötelesség parancsol, hogy egyesületünket felvirágoztassuk, bányászatunknak szolgáljunk!«

Sorsjegyek húzása. Az 1860-iki állam-sorsjegyek aug. 1-én tartott húzásánál a következő sorozatszámokat húzták ki:

46 135 261 362 401 568 575 649 756 775 819
1075 1297 1388 1468 1489 1655 1674 1693 1982
2029 2079 2132 2413 2526 1685 2728 2749 1810
3014 3066 3253 3346 3362 3598 3907 4010 4132
4153 4156 4203 4253 4259 4455 4491 4498 4505
4585 4681 4986 4894 5068 5081 5182 5267 5316
5456 5504 5509 5570 5712 5876 5898 6038 6155
6322 6541 6588 6758 6794 6949 6826 7080
7241 7249 7367 7383 7893 8266 8469 8542
8556 8560 8565 8598 8610 8637 8918 8943
9021 9203 9260 9500 9593 9752 9823 9949
10080 10101 10149 10147 10247 10741 10777
11021 11045 11373 11656 11694 11713 11765
11916 12053 12264 12355 12431 12661 12676
12931 13299 13327 13369 13580 13745 1382
13982 14001 14051 14117 14133 14154 14182
14234 14427 14485 14566 14619 14716 14926
14988 15100 15155 15183 15237 15271 15185
15410 15471 15508 15672 15863 15931 16124
16275 16550 16593 16671 16767 16858 16893
16895 16958 17200 17277 17278 17282 17482
17545 17718 17784 17194 17997 18038 18086
18090 18197 18264 18891 19170 19193 19222
19244 19410 19520 19574. Az ezen sorozatokból történendő nyereményhúzás nov. 1-én lesz.

Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara.

3032—1895. sz.

Értesítés.

A földmívelésügyi m. kir. minister ur megküldte kamaránkhoz a m. kir. állami lotényésztő intézetek 1896, 1897, 1898. évekre szükségelt egyenruházati felszerelések szállítására vonatkozó pályázati hirdetményét, katonai posztók s szövetek, kész ruházati czikkék, ágyak, ágyneműek, rövid árúk, fehérneműek, lőszerelvények, istálló szerelvények stb. szállítására.

A vállalkozni óhajtok felhívatnak, ha a szóban levő felszerelési tárgyak szállítására vonatkozó ajánlataikat 1895. évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájáig a földmívelésügyi m. kir. ministerium elnöki osztályához (Budapest, külső nádor-utca I. emelet nyújtásák be.

Miről van szerencsénk az érdekelteket azzal értesíteni, hogy a pályázati hirdetmény feltételei a kamara helyiségében a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők. Nagyváradon, 1895. július hó 30-án.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:
Janky József, elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

3062—1895. sz.

Értesítés.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata értelmében 1895. f. évi augusztus hó 15-től november hó 30-ig Párisban nemzetközi évszázados lithographiai kiállítás fog tartatni.

Miről az érdekelteket azzal van szerencsénk értesíteni, hogy a szóban levő kiállításra küldendő tárgyakra nézve a fenti miniszter ur az összes vasutak vonalait illetőleg a díjszabási határozmányok fejezetének megfelelő cikkében megállapított kedvezményt engedélyezett s intézkedett az iránt, hogy ugyanezen szállítási díjkedvezmény a többi magyar vasutak által is rendelkezésre bocsáttassék.

Nagyvárad, 1895. július 31.

Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:
Janky József, s. k. Dr. Sarkadi Lajos, s. k., elnök. titkár.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. auguszt. 1.

Budapest, augusztus 1. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv esőndes volt és szilárd irányzat mellett 15.000 g. hazai buzát 5 krral olcsóbb árakon vásároltak.

Idegen búzában nem volt forgalom. Rozs irányzata vevők tartózkodása folytán csőndes, ára 5.35—5.42 $\frac{1}{2}$ frton Budapesten.

Tengeri irányzata változatlan és forgalom nélküli. Árpa irányzata megszilárdult. Elkelt 0—0 frton. Zab irányzata valamivel szilárdabb. Elkelt 7.—6.82 $\frac{1}{2}$ forinton.

Mai hivatalos jegyzék effektív árakban.

B u z a						
F A J	Minős. súly hektol.	100 kgr. ára		Minős. súly hektol.	100 kgr. ára	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági — — uj	78	6.70	6.75	79	6.75	6.95
» — — uj	80	6.80	6.85	81	6.85	7.05
» — — uj	82	6.90	6.95	—	—	—
Tiszavidéki — uj	78	6.75	6.80	79	6.80	7.—
» — — uj	80	6.85	6.90	81	6.90	7.10
» — — uj	82	6.95	7.—	—	—	—
Pestvidéki — uj	78	6.70	6.75	79	6.75	6.95
» — — uj	80	6.80	6.85	81	6.85	7.05
» — — uj	82	6.90	6.95	—	—	—
Fejérmegyei — uj	78	6.70	6.75	79	6.75	6.95
» — — uj	80	6.80	6.85	81	6.85	7.05
» — — uj	82	6.90	6.95	—	—	—
Bácskai — — uj	78	6.80	6.85	79	6.85	7.05
» — — uj	80	6.90	6.95	81	6.95	7.15
» — — uj	82	7.—	7.05	—	—	—

II. Határidőüzlet. Amerika tegnap 1 $\frac{1}{2}$ centt. áremelkedést jelentett. Az időjárás és a vevők tartózkodók. Árak marokkói háborús hírekre 3—4 krral javultak. Később azonban 1—2 krral maradtak.

Előfordult kötések: buza őszre 6.39—6.46 frt rozs őszre 5.50—5.53 frt, tengeri július—augusztusra 5.85—5.91 forinton, tengeri augusztus—szeptemberre 5.92—6.98 frt, zab őszre 5.78—5.73 frt, káposzta-repce augusztus—szeptemberre 9.40—9.30 forinton.

Zárlatkor maradt: buza őszre 6.40—6.41 forinton, rozs őszre 5.51—5.53 frton, tengeri júliusra—aug.—ra 5.86—5.87 frton, tengeri augusztus—szeptemberre 5.93—5.94 frton, zab őszre 4.78—4.80 frton, káposzta-repce augusztusra—szeptemberre 9.35—9.40 forinton.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. augusztus 2-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	123.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.75
Magyar vasúti kölesön aranyban 4 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	124.50
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2 $\frac{1}{2}$ %	—	—	—	103.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	122.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.60
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	98.75
Magyar nyereségi sorsjegy-kölesön	—	—	—	158.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	—	146.25
Osztrák járadék papírban	—	—	—	100.75
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	101.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	123.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	100.75
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	155.50
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	1075.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	492.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	403.10
Osztrák-magyar államvasúti részvény	—	—	—	431.25
20 frankos arany (Napoleon'or)	—	—	—	960.—
Német birodalmi márka	—	—	—	59.35
London vista	—	—	—	121.40
Paris vista	—	—	—	48.05
20 márkás arany	—	—	—	11.87

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérlet 92. sz. V. Kis bérlet 12. sz.
Páros. Páros.

Szombaton, 1895. július 3-án.
Strakosch Febea kisasszony vendégtellépése:
A TÉVEDT NŐ. (La traviata).

Nagy opera 4 felvonásban. Irta: Píavé. Zenéjét: Verdi.
Az előadás kezdete fél 8, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap 2 előadás. Délután fél 4 órakor leszál-
litott helyárrakkal bérletszűnetben

A tiszteletes ur keszvei.
Bolhózat.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal bérletfolyamban
A szókimondó asszonyosság.
(Madame Sans-Gené).
Sardou színműve 4 felvonásban.

A Szent-László (Püspök) gyógyfürdő
disztermében
f. évi augusztus hó 4-én, vasárnap
a szegény betegek javára tartandó jótékonycélu

táncszüvegigalomra

a n. érdemű közönséget tisztelettel meg-
hívja a

fürdőigazgatóság.

Belépti díj 50 krajczár.

Kezdeté fél 8 órakor.

Jegyek előre válthatók Nagyváradon Kiss Dá-
vid üzletében és a Püspökfürdői pénztárnál.
(193) 3—4

Kiadó lakások.**A Felső-Pecze-utcán**

az ujonnan épült

IPARTESTÜLETI MENHÁZNÁL

nagyobb és kisebb lakások

folyó évi november hó 1-ére

kiadók.

Értekezhetni az **iparrestület hiva-
talában**, Kert-utca, volt Bucsányi-
féle ház. 3—0

Kiadó lakások.

Az Apáca-utca 3-ik számú bérházban

(ahol a »TISZÁNTUL« szerkesztősége és kiadó-
hivatala van)**nagyobb és kisebb lakások**

minden órában

180 23—0 kiadók.

Értekezhetni **Dr. SCHWEIGER EDE**
ügyvédnél Apáca-utca 383—18. szám.

Magyarország sok százra menő ásványvizei
között

a „Gieshübl“ viznek egyetlen hasonmása!

BODOKI**„MATILD-FORRÁS“**rendkívül szénsavdus és páratlanul tiszta égvényes
savanyúvíz.**Elsőrangú asztali- és üdítő ital**a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb
ásványvizet képzelni sem lehet.

Legújabb vegyelemzés: ... a bodoki »Matild-
forrás« vize a legtisztább és legértékesebb égvényes
ásványvizünk. Ható alkotó részei közül nátriumbicar-
bónát- szénsavtartalmú jótékonyabb, mint a hasonló
természetű (gieshübl, radcini, preblai, bilini kron-
dorfi, luhi Margit stb.) vizek. Ritka nagy szabad- és
félíg kötött szénsavtartalmának s kitűnő kezelésének
tulajdonítható, hogy a víz üledéket nem képez; gyó-
gyító célokra használva érvényre jut a víz minden
alkotó része ...

Budapest, 1895. ápril 21.

Dr. Hankó Vilmos, s. k.

Orvosi tekintélyek egybehangzó nyilatkozata:

... a bodoki Matild víz kitűnő hatással van az
emésztő és légző szervekre. A köhögési inger, rekedt-
ség, tüdőhurut ugyancsak jaculnak mellette. Vérke-
ringési zavaroknál, epe-, vese- és scrofulosus bajok-
nál is nem egyszer tapasztaltatott igen jó hatása. Étrendi
italul és járványos időben ivóvíz helyett használva,
megbecsülhetlen.

Borral, cognakkal, gyümölcs-szirupokkal, vagy
tisztán magában használva a »Matild« víz igazán
pompás ital.

Árjegyzék és a víz leírása szívesen küldetik.
Árak Nagyváradon üveggel együtt egy liter 17
kr., fél liter 13 kr.

Nagyvárad főraktár **Wurst József** fűszer- és
csemege kereskedése: kapható továbbá minden ásvány-
viz-üzletben és nevezetesebb vendéglőben.

Hafias tisztelettel 175 23—0

György József, forrás kezelője.(Háromszékmege) **Bodok** (Háromszékmege.)**KERESKEDELMI TANINTÉZET**

(KERESKEDELMI AKADEMIA)

N A G Y V Á R A D O N .Az országos kereskedelmi akademiákkal egyenrangú és jogu szakiskola. Áll 3
osztályból. Nyilvánossági és egy évi önkéntességi joggal felruházva.A nagyvárad kereskedők új és fényesen berendezett palotájában, előkelő családok
fiai részére a modern szakképzés minden követelményeinek megfelelően berendezett

internátussal.

Végzett növendékek a bel- és külföld legnagyobb vállalatainál
helyeztetnek el.

A tanév 1895. évi szeptember hó 1-én nyílik meg.

(190) 11—15

PROPPER N. JÁNOS,

igazgató.